

מישיב נפש

מעייני חיזוק ואמונה מאוצרו של מרן הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

קול "אודיע אמונתך"
בארה"ק - 08-30-20-666
בארה"ב - 605-477-7011
בלאנדאן 44-3003730634

קרבנה
אל נפשי
פנימיות הפרשה
במשנת מו"ר שליט"א

נפשי
בשאלתי
שאלות המוגשות
לפני מו"ר שליט"א

יקימך ה' לו

חלק ה' עמו, ובו תלוי תיקוני כל העולמות, ושבוה יתהוו ישראל בבחינת שותפים להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית כאשר עלה במחשבתו הקדומה (שם).

"והנביא יחזקאל (כ"ה) מנבא עונש על מואב ושעיר על אמרם 'הנה ככל הגוים בית יהודה', ומפרש ש רש"י: 'הנה ככל הגוים בית יהודה' - בטלה אהבת הקב"ה מהם ונמאסו". היינו שהנביא התנבא שיענישם הקב"ה על עצם הרעיון הזה, שהיא מחשבה של כפירה, שהש"ת אינו אוהב את ישראל ונמאסו, שהיא כפירה גדולה לומר כן, כי הרי הקב"ה אוהב את עמו ישראל באהבה עצומה, וכל המנסה להחליש מעט בעוצם אהבה זו, הרי הוא כפופר ביחודו של עולם, אשר חקק את עמו יחידו בתפליין דמרי עלמא דכתיב בהו 'מי כעמך ישראל' (ברכות ו' ע"א).

ובמדרש (שיר השירים א' ל"ה) עה"פ שחורה אני ונאווה - שחורה אני בפני עצמי, ונאווה בפני קוני, דכתיב (עמוס ט') הלא כבני כושיים אתם לי בני ישראל - כבני כושיים אתם בפניכם, אבל לי - כבני ישראל נאום ה'. ומכאן, שאפילו אם אנו רואים את עצמינו שחורים בעוונות, כבני כושיים רח"ל, עם כל זה לא זו סוד אהבתו הנפלאה מאתנו, וברית כרותה היא שלא תופר" (לקט אמרים ח"ב, עמוד קג).

האבן הטובה והנפלאה - הלא היא אתה בעצמך, וחודש הרחמים הוא הוא הזמן המסוגל למרק ולצחצח, לחלץ את אבן-הסגולה מטיט היון אשר דבק בה, וכי יעלה על הדעת לוותר על מרגלית נפלאה שאין כיפיה וזהרה, וכל רק בגלל הטיט אשר דבק בה, הלא לא בשמים היא ולא מעבר לים, כי קרוב אליך הדבר...

"וענין תיקון זה, היינו תחילה לברר הטוב מהרע, ואחר כך להגדיל הטוב והעלאתו, זה נעשה על ידי כל תורה ותפילה, ועל ידי כל אמירה שבקדושה, כגון אמירת הברכות ועניית אמן, ואמן יהא שמיה רבא וכו', ועל ידי כל פעם שעומד בנסיון וכופה את יצרו הרע, על ידי כל זה מתקן תיקונים נפלאים בו ובכל העולמות התלויים בנשמתו..." (שם)

כאשר זוכה האדם ובחזקתו אבן טובה ונפלאה, אבן סגולה אשר כמוה אך אחת בעולם, אלא שברגע של רפיון נפלה האבן מידו והתגלגלה לתוך רפש וטיט אשר דבקו בה באופן נורא ואיום.

והנה בעת עמלו לנקותה ולמרק, לצחצח ולהחזיר את זהרה, נכנס בנו ותמה בקול: "אבי, וכי איך ראוי לך להתעסק בזוטות שכאלו, ראה איך ידך מלוכלכות ברפש ובגדיך מטונפות בטיט וכל חלל החדר מלא בסרחונם. הרפה נא אבי מחתיכת הבוץ אשר בידך הלא אין זה לפי כבודך להתעסק בזה".

וכי יעלה על הדעת שתחלש דעת האב וירפה ידיו מאבן הסגולה אשר בידו... או שמא יביט בחמלה על הבן שאינו מבין את שווייו של המסתתר ונמצא תחת לאותה עיסה עלובה.

וכי יעלה על
הדעת שתחלש
דעת האב וירפה
ידיו מאבן
הסגולה אשר
בידו

"כי הנה הקדוש ברוך הוא תלה תיקוני כל העולמות בתיקון נשמות ישראל. אלא שבחטא עץ הדעת גרם אדם הראשון לתערובות טוב ורע בעולמות של בריאה יצירה ועשיה (בי"ע), ובפרט בכל הנשמות, והטוב והרע המעורב באדם הוא מעורב בו מאוד כעיסה בלולה (כך מבואר בספר הגלגולים פרק ג"ט עיי"ש) וצריך האדם לעמול ולהתעייג ולעבוד על עצמו עד שמתברר, ודיעותיו מתיישרין, ונשמתו מאירה בו באמונה צלולה וחזקה" (ונכת"ב ח"ב מאמר י"א)

"וכל איש מישראל צריך לדעת בידיעה ברורה ולחרוט עמוק בלבו ובמוחו שהוא חשוב מאד אצל השם יתברך, כאילו היה בן יחיד ממש. וכמו שאמרו חז"ל (סנהדרין ל"ז) שצריך כל אדם לומר כל העולם לא נברא אלא בשבילי. והוא מפני שתלה הקדוש ברוך הוא תיקוני כל העולמות השייכים לנשמתו - דוקא בו, ואין לוולתו יד וחלק בכך. וכל העולמות קשורים זה בזה, והרי תיקון הכלל תלוי בתיקון חלק כל פרט, לכן הוי כאילו לו לבד נברא, כי החלק שלו שבו תלויים כל העולמות לא יוכל זר לתקן אלא הוא בעצמו, ובו תלויים כל העולמות..."

מפני שכל אחד מישראל הוא חלק אלוך ממעל, ויש להשי"ת אהבה לכל אחד מישראל כאילו היה בן יחידו, כי

• שאלה • האם יכולים ללמוד מכמה ספרי חסידות של דרכים שונות בעבודת ה' או שזה יכול לגרום לבלבול?

תשובה: ללמוד מעט מדברים המביאים להתעוררות בעבודת ה', אין נפק"מ ויכול ללמוד מכל ספר המעוררו בעת הזו, אך ללמוד את דרכי העבודה, צריך לבדוק בעצמו ואם זה גורם לו בלבול, יחדל.

• שאלה • רביה"ק דיבר הרבה שצריך להתחזק בנקודת הטוב שיש בו, מה הביאור בזה כשיודע בעצמו שבכל שאר הדברים מצבו איום ונורא?

תשובה: שנינו במשנה באבות "מצווה גוררת מצווה", שבעבודת ה' כל נקודת טוב שמקיימה כדבעי, אם רק לא יתן ליציה"ר להפריע, היא תהיה התחלה שתביא אחריה עוד נקודה ועוד נקודה עד שיהיה עובד ה' בשלימות כמו שרביה"ק כותב שם על הפסוק "ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו".

• שאלה • אצל חסידים מקובל העניין של לעסוק בסיפורי צדיקים, מה השיעור של הזמן שצריך להקדיש לזה?

תשובה: כשמרגיש שזה פעל משהו בליבו לעבודת ה', אין צריך להמשיך עוד.

• שאלה • ברצוני להתחיל בלימוד הלכה, האם יש הלכות שצריך להשקיע בהם באופן מיוחד?

תשובה: הלכות שבת, כי הם הלכות חמורות של איסורי תורה ומצוי מאוד להיכשל בהם מחוסר ידיעה רח"ל.

להידבק בתיבות הקדושות

מתוך דברות קודש שנאמרו בעת רעוא דרעון שופטים תשפ"ו

כקצוץ דמי, כל העומד לשרף כשרוף דמי, רק הקב"ה הוא נצחי, וכל מה שאינו דבוק בו, הוא ממש 'לא', בלתי מציאות כלל. גם כשבחיצוניות נראה לענין, צועק ומרעיש, באמת אינו מציאות כלל.

רק מי שמכבד את השי"ת, ועי"ז מתקרב אליו ואוהב אותו, אזי יש לו הויה בעולם.

איך זוכים לעבור ימי אלול בשמחה, ולא ליפול לעצבות אחרי כל מה שעבר במשך השנה.

מה טוב לקבוע עצמו בכל יום לומר חמשה או עשרה פרקי תהלים על הסדר, ואלו הפרקים יאמרם מלה במלה, וכשבאים כמה מילים שמעוררים את לבו, יאמרם עשרה או עשרים פעמים, להיות דבוק במלים הקדושות האלה.

ב"ה יש לנו רכוש גדול מאד, אסור לנו לזלזל בו. ספר התהלים שנאמר ברוח הקודש לכל נשברי לב שבכל הדורות.

על דוד המלך ע"ה עברו הרבה עגמת נפש ובזיונות, משום שהוא היה שורש נשמות ישראל, והוא הרגיש כל מה שיעבור על כל אחד ואחד. ועי" הרוח הקודש הזה עשה את ספר התהלים, וכל אחד יכול למצוא את עצמו ממש ממש בספר התהלים...

ב"ה שאנו יודעים מהשי"ת ומספר התהלים, ואנו יודעים שהנה הנה בא ראש השנה הקדוש, וצריך להכין את עצמנו לשוב בתשובה, והוא עי" ריבוי אמירת התהלים, זה סגולה בדוקה ומנוסה שכל הדבוק בספר התהלים שב בתשובה באמת ממש...

כל יהודי צריך שיהיה לו קביעות בספר תהלים. עשרה, עשרים, או חמשה פרקי תהלים בכל יום ויום, ולאחר שמסיים יתחיל מחדש.

אנו צריכים להשרות את עצמינו [זיך וויקן] בתוך התהלים, כי כל אחד ואחד מרומז שם ברוח הקודש גבוה מאד. פעמים שאדם מגיע לכמה מילים והוא מרגיש שדוד המלך אמר אותם ממש בשבילי לבד.

השי"ת יעזור שתבא לנו שנה טובה ומבורכת, שנת שמחה שנת חיות, לעבוד את השי"ת בשמחה, ולחנך את הילדים באידישקייט בשמחה. אשרינו מה טוב חלקינו.

[א] **כִּי צִרְיָה כָּל אָדָם לְמַעַט בְּכָבוֹד עָצְמוֹ וּלְהִרְבּוֹת בְּכָבוֹד הַמָּקוֹם. כִּי מִי שְׂרֹדֶף אַחֲרֵי הַכָּבוֹד, אֵינוֹ זֹכֵה לְכָבוֹד אֱלֹקִים, אֲלָא לְכָבוֹד שֶׁל מַלְאָכִים, שְׂנֵאָמֵר בּוֹ (מְשָׁלִי כ"ה): "כָּבוֹד מַלְאָכִים חֶקֶר דָּבָר", וְהַכֵּל חֻקִּים אַחֲרָיו וְשֹׁאֲלִים: מִי הוּא זֶה וְאֵיזָהוּ, שְׂחֻלְקִים לוֹ כָּבוֹד הָאֵל, וְחֻלְקִים עָלָיו, שְׂאֻמְרִים שְׂאֵינוֹ רְאוּי לְכָבוֹד הָאֵל: אֲבָל מִי שְׂבוֹרֵחַ מִן הַכָּבוֹד, שְׂמַמְעֵט בְּכָבוֹד עָצְמוֹ וּמְרַבֵּה בְּכָבוֹד הַמָּקוֹם, אָזִי הוּא זֹכֵה לְכָבוֹד אֱלֹהִים... (ליקו"ר, תו ו) - כִּי מִי שְׂרֹדֶף אַחֲרֵי הַכָּבוֹד, אָף אִם יֵשׁ לוֹ כָּבוֹד אֵינוֹ כָּבוֹד אֱמִיתִי וְנֶכּוֹן, כֹּל מִה שְׂאֵינוֹ כָּבוֹד אֱלֹקִים נִקְרָא כָּבוֹד מַלְאָכִים, זֶהוּ כָּבוֹד שְׂאֵין מִגִּיעַ לוֹ. כְּשֶׁאֲדָם דּוֹרֵשׁ שִׂיכְבוּדוֹ, חֻקִּים אַחֲרָיו אִם הוּא רְאוּי לָכֵךְ, וְאֵף פֶּעַם אֵינוֹ רְאוּי לָכֵךְ.**

אבל הכבוד שנמשך לאדם עי" שהוא מכבד את הקב"ה, זהו כבוד קדוש ואמיתי. ואין שואלים וחוקרים עליו.

[ב] **וְאִי אִפְשָׁר לְזִכּוֹת לְכָבוֹד הָאֵל, אֲלָא עַל יְדֵי תְשׁוּבָה. וְעֵקֶר הַתְּשׁוּבָה כְּשִׁישְׁמַע בְּזִיזוֹנוֹ, יִדַּם וְיִשְׁתַּק, כִּי לִית כָּבוֹד בְּלֹא כ"ף, וְהַכ"ף הוּא כֶּתֶר, בְּחִינַת אֱהִיָּה, בְּחִינַת תְּשׁוּבָה:**

כִּי אֱהִיָּה דָא אֲנָא זְמִין לְמַהוּ. הֵינֵּן קֳדָם הַתְּשׁוּבָה, עֲדִין אֵין לוֹ הֶהְיֶה, כְּאִילוֹ עֲדִין לֹא נִתְהַוָּה בְּעוֹלָם, כִּי טוֹב לוֹ שְׁלֹא נִבְרָא מִשְׁנִבְרָא, וְכִשְׁבָּא לְטַהַר אֶת עָצְמוֹ וְלַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, אִזְּ הוּא בְּבִחִינַת אֱהִיָּה, הֵינֵּן שִׁיחָה לוֹ הֶהְיֶה בְּעוֹלָם. הֵינֵּן אֲנָא זְמִין לְמַהוּ:

והסימן שאדם עשה תשובה באמת, כששומע שמביישים אותו והוא שותק, בחושבו שזה מגיע לו. זהו סימן שהתשובה היא תשובה אמיתית.

בזוה"ק יש לשון 'לית כבוד בלא כ"ף', כי הוא הכתר שזה בחינת תשובה. כי לפני תשובה נחשב האדם ככלום, כשהוא רוצה לשוב ולהתדבק בהשי"ת, זהו בחי שם א'היה כאומר 'אני רוצה להיות', כי לולא הדביקות בהשי"ת אינו הוה כלל. טוב לו שלא נברא.

אם אדם מחפש כבוד לעצמו, הוא טועה טעות גדולה, כי הכבוד שייך להקב"ה לבדו. אני בעצמי הרי מלא בבזיונות. וזהו שם 'א'היה' שאני רוצה לשוב בתשובה ולכבד רק את הקב"ה, ואז יהיה לי הויה בעולם. וזהו שם 'א'היה' - אנה זמין למהוי.

כלל הדבר שרק הקב"ה נמצא, והאדם הדבוק בו יש לו הויה, אך מי שאינו דבוק בו ית' אינו מציאות, כי כל העומד ליקצץ

את ה' האמרת היום

מצינו בחז"ל כמה ביאורים בתיבת 'האמרת', וכולם קשורים עם התפילה: בתרגום ירושלמי (דברים כו יז): "את ה' האמרת היום - ית מימרא דה' 'אמליכתון' עליכון יומא דין למהוי לכון לאלהא", הרי ש'האמרת' מתפרש מלשון 'תמלכה' אשר זו היא כל עבודת התפילה, להמליך את הבורא ב"ה, וכפי שנוצר בדברי רבינו ע"פ סוד שתפילה היא בחינת 'מלכות'.

וכן כתב להדיא בדעת זקנים (שם) - שהאמרת הוא לשון המלכה, וז"ל: "ושמעתי שבתרגום ירושלמי 'את ה' האמרת' 'המלכת'", ומסיים שם: "שכן בלשון ערבי קורין 'למלך' 'אמיר'", ע"כ. והיינו מלכות היינו תפילה כנ"ל.

וברמב"ן (דברים כא יד) פירשו מלשון 'כבוד וגדולה', וז"ל: "האמרת היום, רוממת וגדלת אותו להיות לך לאלקים", ע"כ, כלומר מלשון כבוד וגדולה, וכנ"ל בדברי רבינו מהפסוק 'שימו כבוד תהלתו', שעל ידי התפילה [תהילה] כביכול מגדילים ומרוממים את כבוד הקב"ה [וכפי שכתב לעיל שהתפילה היא בחינת 'כבוד א-ל'...].

וברש"י (תהיגה ג.) פירש "האמרת" 'שבחת' כמו 'תאמר' כל פועלי און' 'ישתבחו' שדרכם צלחה", ע"כ, והיינו מלשון תהילה, מלשון 'תהלתו אחטום לך'.

(ליקוטי ביאורים, תו ב, שיעור יב)

ידבק ה' בך

הרה"ק מרופשיץ זצ"ל (זרע קודש כי תבא) כותב: שהקללות שבתוכה יש בהן רמזים על טובות רבות לישראל. ונראה לי לרמוז גם בפירוש הפסוק 'ידבק ה' בך את הדבר עד כלותו אותך מעל האדמה אשר אתה בא שמה לרשתה', שהטובה הגנוזה בה הוא, כי כתיב (ישעי מג-כו) "ספר אתה למען תצדק וכו'", ובאמת גם זה הדיבור בעצמו גם כן בעזרתו ית', שהוא ית' מדבק ושולח את הדיבורים אלו בפיו, וזה שאמר ידבק ה' בך את הדבר, פ"י שישלח ידבק בך הדבר, דיבורים טובים, עד כלותו אותך - לשון כלתה נפשי (תהלים פד-ג), תשוקה, שיחשוק אותך, ע"ד (דברים יטו) באבותיך חשק ה' וכו' ע"ש.

ובגמ' (שבת קי"ט:) א"י עה"פ (ישעי כו) "פתחו שערים ויבוא גוי צדיק שומר אמונים" - אל יתיקרי שומר אמונים, אלא שאומרים אמן. ומובא הרמז בזה, שע"י שמדברים ואומרים בפיהם דיבורי אמונה, עי"ז הם קשורים עם האמונה הקדושה.

(ונכתב בספר, ת"כ. עמוד רצה)

אלה יעמדו... ואלה יעמדו

לבאר ענין הששה שבטים של הר גריזים והששה של הר עיבל. הנה בין הברכה בין הקללה שניהם היו מפנים פניהם לכל ישראל בתנאים המסוימים שבהם, ואין בהם שום הבדל בין שבט לשבט, כי אם שבעת הברכה הפכו הלויים פניהם מול הר גריזים, אעפ"י שהברכה אמרו בלשון שיחול על כל ישראל, וכן בעת הקללה הפכו פניהם מול הר עיבל. ויתכן שהששה שהיו בהר גריזים הם היו מבחינת ימין, בחי' חסד, אוהבי מצוה, לכן נשפע להם חיות להבחינה שלהם. והששה שבהר עיבל הם היו מבחי' גבורה - 'איזהו גבור המובש את יצרו' (אבות ד, א), והיו עובדים יותר ביראה, לכן קבלו שפע קודש של בחי' יראת חטא, יראת העונש, שיכלו להיות נשפעים ומשפיעים הפחד והיראה והגבורה דקדושה לבלתי יחטאו, אעפ"י שכל אחד צריך לעבוד בין מאהבה ובין מיראה, אבל יש מעלה בעבודה ביראה כמ"ש באבות (פרק א' משנה ג') ע"ש בפירוש ר"ע מברטנורא.

(אוסף מכתבים, מכתב צח)

אזמרה בעודי

עושים אפילו מה שהיו יכולים לעשות עדיין, על כן צריך האדם להשכיל מאד על דבר זה, כי כל הנפילות שבדעתו, אע"פ שהוא מוחמת מעשים רעים שעשה באמת, עם כל זה הנפילה שבדעתו והעצבות והמרה שחורה שנופל עליו עי"ז, הכל הוא רק מעשי בעל דבר, שמחליש דעתו כדי להפילו לגמרי ח"ו, ע"כ.

ומסיים מוהרנ"ת: "על כן צריכין להתחזק מאד, לילך עם התורה הזאת, לחפש ולבקש בעצמו בכל פעם איזה מעט טוב ונקודות טובות כנ"ל, ועי"ז יהיה וישמח את עצמו ויצפה לישועה עדיין, ויוכל להתפלל ולומר ולהודות לה' בבחי' אזמרה לאלקי בעודי כנ"ל, ועי"ז יוכה באמת לשוב באמת אל ה' כנ"ל. ע"כ. (וכן כפל דבריו בסוף ח"ב תורה מ"ח שם כתב וראוי לילך עם מה שנאמר במאמר אזמרה וכו' ע"ש).

החלק הטוב שלי עובד את ה'

תוכן וביאור הדברים הם: כשאני הולך עם "אזמרה לאלקי בעודי" - או כאשר אני מתפלל ומזמר שירים ותשבחות להשי"ת, אזי לא הרע שלי מתפלל, לא היצה"ר שלי מתפלל, לא הכפירות והמחשבות זרות שלי מתפללים, אלא החלק אלוך ממעל שלי מתפלל, הטוב האמיתי והנצחי שלי מתפלל, וממילא אין לך לחשוב שום דבר רע ושליה על עצמך, כי הרי הטוב שלך מתפלל, ושום עבירה ושום מחשבה רעה ושום פגם שפגמת אין להם רשות לעכב ולהפריע אותך מתפלתך ולמנוע ממך להלל ולשבח את בוראך, או להפריע לך מקיום מצוות ח"ו, לשום נברא אין לו רשות לזאת!

כי רבינו מגלה ש"אזמרה לאלקי בעודי" ביאורו שעם מעט הטוב שבקרבי עמו אני עובד את ה', עמו אני מתפלל, ורק עמו, ושום כח שבעולם לא יוכל לעצור ולעכב בעדי ולהפיל אותי בגלל שעדיין איני נקי לגמרי מעוונות.

הנקודות פותחות את הדלת לרווחה

זה שייך לכל אחד ואחד ממש, כי כל אחד ואחד, יהיה מי שיהיה, יש בו איזה טוב, ואם תחפש היטב גם בתוך החושך שלך, תמצא נקודות אור, נקודות טובות בתוך תוכיותו של החושך, ואז חשים ומרגישים שהקב"ה יש לו נחת רוח מהתורה שלי, הקב"ה יש לו נחת רוח ממצוה זו או ממצוה אחרת, יש לו נחת רוח מהעשה טוב הזה שלי ומהסור מרע הזה שלי, וזה היפך מהקצה אל הקצה מתעוועי היצר ופיתויו שתורתו ותפילות אינם שוים לכולם, ולאחר מכן נפתחת הדלת לרווחה, ומתקרבים להשי"ת כדבצי וכראוי.

כי אז תוכל לעשות חשבון נפש טוב ומועיל עם תוצאות ברוכות. כי בלא זה, כלומר אם תעשה את חשבון הנפש בזמן שאינו ראוי - מזה לבד יכול הבע"ד להדיחך ולבסוף להפיל אותך לשאל תחתיות.

וראה בספה"ק בני יששכר (בהוספות על הגליון), שמביא מיוסף הצדיק שנאמר אצלו: "ויבא הביתה לעשות מלאכתו" (בראשית לט, יא), ועי"ז מתרגם אונקלוס "למבידק בפנקסיה חושבניה", כלומר, הוא הלך לעשות חשבון הנפש, והבע"ד הפילו לעצבות, וכמעט נפל מכל מדריגותיו ח"ו, כמובא במדרשי חז"ל ובספה"ק.

הבע"ד יכול
להשתמש
בתכסיס זה,
שמפיל אותו
לגמרי ליאוש
ומשכנע אותו
באמרו לו: ממילא
לא תועיל לך
התשובה, התורה
שלך לא שוה
מאומה, המצוות
והתפילות שלך,
לריק הם חס
ושלום

"ללכת" עם "אזמרה"

וכמה הוזהרנו רביה"ק ומוהרנ"ת ללכת עם התורה של "אזמרה לאלקי בעודי" (ליקוטי מוהר"ן רפ"ב) שם מדבר שהאדם צריך לדון גם את עצמו לכך זכות, ולמצוא בעצמו תמיד נקודות טובות, שעיי"ז יוצא מהרע ומהדינים השורים עליו, והיא סגולה נפלאה להתקרב לבורא ית"ש ולהנצל מכל תכסיסי הבע"ד המנסה למרר את חיי האדם, לייאשו ולהפילו לנצח חלילה - וצריך ללכת תמיד עם השקפה טהורה זו.

וכמו שכותב מוהרנ"ת בסיום התורה של 'אזמרה': "והזהיר רבינו"ל מאד לילך עם התורה הזאת, כי הוא יסוד גדול לכל מי שרוצה להתקרב להשי"ת, ולבל יאבד עולמו לגמרי ח"ו. כי רוב בני אדם שרחוקים מהשי"ת, עיקר ריחוקם הוא מחמת מרה שחורה ועצבות, מחמת שנופלים בדעתם, מחמת שרואים בעצמם גודל קלקולם, שקלקלו מעשיהם, כל אחד כפי מה שיועד בעצמו את גנעי לבבו ומכאוביו, ומחמת זה הם נופלים בדעתם ורובן מייאשים עצמם לגמרי, ועי"ז אינם מתפללים בכונה כלל, ואינם

הבעל-דבר מונע ישוב הדעת"

בעבר היה יסוד ביהדות ומקובל מאד אצל יראי ה' מארי דחושבנא, היינו לחיות תמיד בישוב הדעת, ולעשות חשבון הנפש, כלומר להתיישוב היטב, לפשפש במעשים, לשוב בתשובה על חטאים ועל שעברו על רצונו ית"ש, להתחדש בעבודתו ית' ולהפוך לאדם אחר (וכל הספה"ק כותבים ממעלת עשיית חשבון הנפש והתוצאות הברוכות היוצאים ממנה), ואילו כהיום הזה היצה"ר עובד בכוחות עזים ומשונים, ומכלל תכסיסיו הוא להפריע את האדם מלהתיישוב בדעתו ומלבוא חשבון עם עצמו, וממילא הוא מעכב בעדו מלעשות תשובה.

וגם לאחר שהאדם זוכה כבר לעתים לעשות חשבון נפשו, אזי עיקר פעולת הסט"א היא לייאשו, ולהציב על חטאיו המרובים שעבר, וממילא לא תועיל תשובתו ואין לו לחשוב כלל לשוב וללכת בדרך הישרה.

ורביה"ק ידע שהבע"ד יכול להשתמש בתכסיס זה, היינו לא לפעול נגד האדם באופן ישיר ומסיתו שלא ישוב בתשובה, אלא הוא מכניס בו הרעורי יאוש, עד שמפיל אותו לגמרי ליאוש ומשכנע אותו באמרו לו: ממילא לא תועיל לך התשובה, התורה שלך לא שוה מאומה, המצוות והתפילות שלך, לריק הם חס ושלום, כי כפי מצבך הרוחני הירוד אין לך כבר שום אפשרות להתרומם, ואם כן כל העובדות דקדושה שלך לא מועילים ולא משפיעים מאומה וחבל על כל טירחה ויגיעה שלך שאין בהם ממש, וכך הוא מרחקו ומונעו מלשוב ולהתקרב להשי"ת, אשר אחריה מי יסורנה רח"ל.

להזהר מ"חשבון הנפש" המביא עצבות

אולם גם זאת צריך לדעת היטב, שגם כשעושה כבר חשבון הנפש צריך שיעשה כראוי, שעצם חשבון נפשו לא יביא אותו לעצבות ולמרירות מיותרת המכריחה כל חלקה טובה.

ומצאתי בקשר לזה אימרה בספר הק' "סור מרע" (להרה"ק רבי צבי הירש מוידטשוב זי"ע), שהיא הדרכה חשובה לכל הרוצה להתחרט על העבר ולשוב לבוראו. והיא, כי האף אמנם שהזמן של חשבון הנפש הוא בלילה לפני השינה, אבל אם אינך שרוי בישוב הדעת אלא בעייפות ובתשישות, בעצבנות או בעצבון נפש, ואם תערוך עכשיו חשבון הנפש, אזי עלול אתה להגיע למבוא סתום בלי פתרון ראוי, ויזיק לך יותר מאשר להועיל.

אי לכך, מיעץ לנו ה"סור מרע" עצה טובה: הנח את חשבון הנפש לזמן אחר, אם תוכל לקום לפנות בוקר, כשהמוח יאיר לך, מה טוב,

אין איש בעולם אשר מרוחק מהשי"ת כמוני

בס"ד יום ד' לסדר מה טובו אהלך יעקב תשל"ד פעה"ק ירושלים תובב"א

כי תאמין לי אחי מה שעובר עלי בחיצוניות, אשר אי אפשר לי לתאר את זה בכתב, כי מתחילין עיני לזלוג דמעות. כי זה לפני כמה ימים הכנסתי את אשתי לבית חולים, ומי יודע אם אין זה לעולמים ח"ו, כי היא כבר חולה זה כשלוש עשרה שנים ונשארת אני לבדי עם טפלי, ועוד דברים רבים המעיקים אשר תקצר היריעה. ועל כל זה, המלחמה הפנימית שלי ביני לבין עצמי היא איומה ונוראה, אשר זה אין יודע כי אם השי"ת לבד, עד אשר כמעט ברור אצלי שאין איש בעולם אשר מרוחק מהשי"ת כמוני, ואין אני רואה דרך של ישועה על פי דרך הטבע, וכל ההתחזקות הוא רק מזה שזכיתי לספוג קצת מספרי רביה"ק ומהנהגות, שממש הרגשתי אמונתו יתברך שעד אין קץ ואין תכלית, למעלה למעלה מדרך הטבע ומשכל האנושי, ואין שום שבירה שאין לה תיקון, ואין שום ריחוק שאין לו קירוב.

ועיין בליקו"מ (סימן לד אות ו) שגם בהשבירה שקודם הבריאה, שהיא היסוד של כל השבירות שבזה העולם, וכמו ששם לא נשתברה הנקודה של 'יסוד דאצילות' ומשם יתמלאו כל החסרונות - כן יש בהעלם אצל כל שבירה הנעשית בזה העולם, ובכל חסרון המתהווה בזה העולם, יש נקודה בחינת 'מעייין' (שם אות ה) שממנה יתמלא כל הנהר מלא על כל גדותיו כמו שלא נחסר מעולם.

ו"מקצה הארץ אליך אקרא בעטוף לבי בצור ירום ממני תנחני" - היינו אע"פ שזה 'ירום ממני' ואין אני משיג את זה כלל, ואע"פ שאני רואי לזה כללי אבל "קרב ה' לנשברי לב ואת דכאי רוח ישיע", ובמקום גדולתו שם תמצא את ענוותנותו לקרבני אליו ולהאיר פניו אלי, "לחזות בנעם ה' ולבקר בהילכו"...

יעקב מאיר בן ח' דינה שכטר

ראיתי בישעיה (פ"ח פ"ח) ברש"י וז"ל: אין לך נבואה קשה כאותה שעה שאמר משה "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא" (דברים לא, יח), ואף בו ביום הבטיחם: "וענתה השירה הזאת לפני לעד כי לא תשכח מפי זרעו" (שם כא), עד כאן מרש"י.

והרבה יש ללמוד ולהוציא מדברי רש"י אלו; ראשית, הלשון 'אין לך נבואה קשה' - משמע שאין דבר קשה מזה לנשמות ישראל שהשי"ת מסתיר פניו מהם, כי כל החושך אשר כסה ארץ בדור זה רחמנא ליציל רחמנא ליציל - ומי המבול גברו מאד על הארץ, אי ואבוי! אין זה כי אם מה'הסתר אסתיר', כי אין התגברות החושך אלא כפי העלם האור. וכמובא בדבריו (בלק"ט ס"ז), שכשנכנעין ונסתלקין 'מאורי אור' ח"ו, אי מתגברין 'מאורי אש', אשר גורם כליון ואבדון ואפר וחושך, והן הן אש התאוות והכפירות רח"ל. ואין הדבר הזה רק בכללות כי אם גם בפרטיות, ואם לא מתחזקין עם השי"ת בכל הכוחות, הרי כפסע בינינו לבין המות.

וכל זה מהעלם האור, אשר כל עיקר היהדות תולה היום להמליכו ולייחדו דייקא בהעלם האור ובתוך החושך, ואם נאמר ח"ו שאפס תקוה - על זה מסיים רש"י, ובו ביום הבטיחם 'וענתה השירה הזאת לפני לעד כי לא תשכח מפי זרעו', משמע שיש לנו כוחות נפשיים להתגבר בתוך החושך הגמור הזה שלא תשכח התורה הק' מפנינו ולא מפי זרעינו עד עולם.

ולא לחנם הרעיש רביה"ק על תפילה ושיחה בינו לבין קונו, כי צריכים הרבה סיעתא דשמיא, כאשר אנכי רואה מעצמי, ובלא זה כמעט אפס תקוה חס ושלום חס ושלום.

נפשות חסידיו

סיפורים ולקחיהם
מאת מו"ר שליט"א

המתקה
גדולה
לעולם

אם יהיה אפילו כולל אחד או בית מדרש אחד שלא ידברו בו דברים בטלים באופן מוחלט, יהיה נמשך על ידו המתקת הדינים גדולה מאד לרבים. כי לפי האמת אנו חיים בזכות הצדיקים ומעשיהם, עיקר חיותנו הוא מהמצוות ומהשמירת עינים של יהודים יראי ה'. כל העולם קיים בזכות ישראל, וכמה חלקי עולם תלויים ועומדים על יהודי המקיים תורה ומצוות כדת וכדין, ומכל-שכן כאשר תהיה 'בי כנישתא חדא' המתנהגת כראוי וכיאות, תהיה זו המתקה גדולה לעולם.

בבית-כנסת זה (דחסידי ברסלב במא"ש) היה יושב יהודי יקר מאד, תלמיד חכם מופלג וירא אלקים מרבים רבי משה רזונטאל ע"ה, שהיה לומד ומתפלל כאן בבית הכנסת, וכאשר התקרב אליו יהודי לדבר עמו, קם מיד ממקומו ויצא עמו החוצה, ואמר לו: כאן אפשר לדבר. כשניגש אליו יהודי לבשר לו על שמחה ולומר מזל-טוב, גם אז לא הסכים לומר זאת בביהכ"נ, אלא יצא החוצה ורק שם איחל לו ברכת מזל-טוב, מחוץ לכתלי בית הכנסת.

ניצוץ
אחד!

ניצוץ קודש ממאמרי
ומכתבי מורינו שליט"א

בשם החיד"א:
בימינו אין
צורך לעבוד
על ענוה אלא
על אמת
וממילא יראה
שאין לו במה
להתגאות